ΠΡΩΗΝ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΚΑΡΑΤΑΣΙΟΥ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Το παρόν κείμενο αποτελεί την σύνθεση των βασικών στόχων και σκοπών διεκδίκησης της παραχώρησης του πρώην στρατοπέδου Καρατάσιου στον Δήμο Παύλου Μελά και έτσι όπως αυτοί προέκυψαν μετά από τις διαδικασίες διαβούλευσης και συνδημιουργίας με την τοπική κοινωνία. Αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα διαθεσιμότητας αδόμητων πράσινων εκτάσεων που μπορούν να συμβάλουν στην βελτίωση των συνθηκών ζωής των κατοίκων, ο Δήμος εκίνησε την διαδικασία δημόσιου διαλόγου και προκειμένου να υπάρξει ευρύτερη συμφωνία και συναίνεση επί του περιεχομένου της πρότασης διεκδίκησης του χώρου.

Το πρώτο μέρος του κειμένου αποτελεί μια σύνοψη των βασικών δεδομένων που αφορούν το πρώην στρατόπεδο Καρατάσιου (πολεοδομικά, ιδιοκτησιακά ζητήματα, ιστορικό της διεκδίκησης κλπ.) και αποτέλεσε το κείμενο αναφοράς για την διεξαγωγή της δημόσιας διαβούλευσης. Με βάση αυτά τα δεδομένα ακολουθήθηκε μια εκτεταμένη διαδικασία συζητήσεων – διαβουλεύσεων που αναλυτικότερα περιλάμβανε:

- Ημερίδα δημόσιας συζήτησης – διαβούλευσης στις 9 Μαΐου 2018
- Έγγραφη κατάθεση των απόψεων τοπικών φορέων και πολιτών
- Σύνοψη των συμπερασμάτων της διαβούλευσης και συζήτηση τους στην εκτελεστική επιτροπή
- Συζήτηση του θέματος στην Επιτροπή Δημόσιας Διαβούλευσης
- Παραπομπή των αποτελεσμάτων, συζήτηση και λήψη αποφάσεων στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου.

Τα αποτελέσματα της παραπάνω διαδικασίας παρουσιάζονται στο δεύτερο μέρος του κειμένου όπως και το τελικό περιεχόμενο της πρότασης που αναδεικνύει τους σκοπούς της διεκδίκησης παραχώρησης.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ : ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Α. ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Οι παλιότερες ενδείξεις στρατιωτικών εγκαταστάσεων στη θέση που βρίσκεται το πρώην στρατόπεδο αφορούν μια μικρή έκταση της δυτικής πλευράς και εντοπίζονται στα χρόνια της παρουσίας της συμμαχικής στρατιάς Entente Cordiale την περίοδο 1915 – 1917. Την περίοδο αυτή και όπως γνωρίζουμε από διάφορες πηγές οι σύμμαχοι είχαν κατασκευάσει εκτεταμένες εγκαταστάσεις μετατρέποντας όλη τη διαθέσιμη περιφερειακή γη σε ένα απέραντο στρατόπεδο που τα βορειοδυτικά του όρια πρέπει να βρίσκονταν σε αυτή περίπου τη θέση. Ενδεικτική είναι η φωτογραφία του Léon Rey που ήταν μέλος της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας της Στρατιάς της Ανατολής που δημιούργησε ο στρατηγός Sarrail το 1916. Στην φωτογραφία διακρίνονται στρατιωτικές εγκαταστάσεις στη γειτονική τούμπα της περιοχής των Ανθοκήπων αλλά και στη βορειοδυτική γωνία του στρατοπέδου.

Αεροφωτογραφία του 1916 του αρχαιολόγου L.Ray

Ο ελληνικός στρατός φαίνεται ότι κατέλαβε τις εγκαταστάσεις που έμειναν διαθέσιμες μετά την αποχώρηση των συμμάχων. Οι γνωστοί σε εμάς χάρτες της πόλης του 1927 και του 1929 επίσης υποδεικνύουν τις ίδιες εγκαταστάσεις. Στον δεύτερο μάλιστα (του 1929) σημειώνεται και η ένδειξη «Κέντρο Ιππωνειών». Οπότε και μπορούσαμε να υποθέσουμε ότι ο ελληνικός στρατός κατέλαβε την έκταση διαδεχόμενος τα συμμαχικά στρατεύματα. Η έκταση καταλήφθηκε επίσης διοικητικά με το από 20-7-1927 πρωτόκολλο κατάληψης (και αριθμό ανταλλαξίμου ακινήτου ΑΚ 11978) από το κεντρικό γραφείο ανταλλαγής ως ανήκων σε τρεις ανταλλαγέντες μουσουλμάνους. Στο έγγραφο του πρωτοκόλλου κατάληψης το Γ' Σώμα Στρατού εμφανίζεται ως μισθωτής της έκτασης.

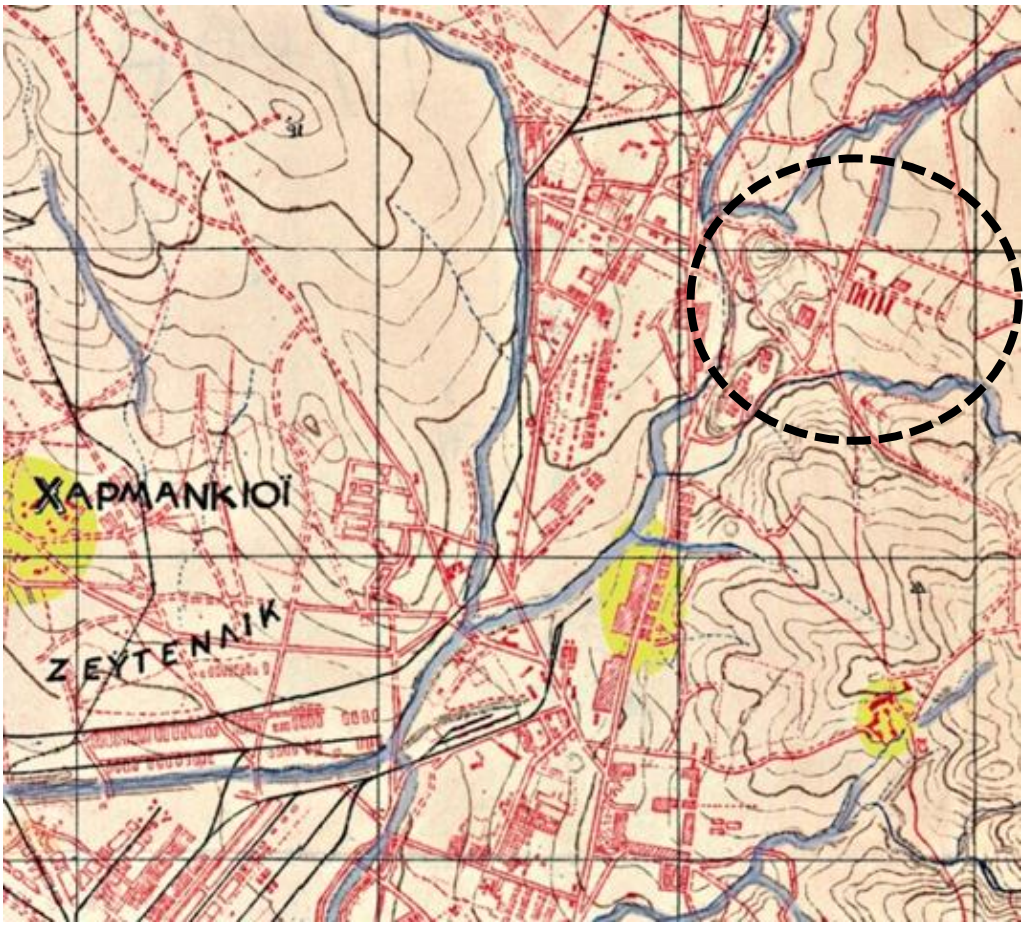

Χάρτης του 1927, Πηγή: Συλλογή Παπαϊωάννου, ΕΚΕΠΠ – ΕΚΕΧΧΑΚ - Εθνική Χαρτοθήκη.

Σχεδόν το σύνολο της υφιστάμενης σημερινής έκτασης του στρατοπέδου, 689 περίπου στρεμμάτων, περιλαμβάνεται στη γεωργική διανομή του αγροκτήματος Πολίχνης του 1931, φέρει τον χαρακτηρισμό «στρατόπεδο» και καταλογογραφείται στον πίνακα διανομής ως «δημόσιον». Μετά το 1933 και σε διάφορες χρονικές φάσεις, άλλες εκτάσεις προσκυρώθηκαν και άλλες αποσπάστηκαν από την αρχική έκταση του στρατοπέδου. Αναλυτικότερα, το 1968 προσκυρώθηκαν δύο τμήματα γης δυτικά της σημερινής περιφερειακής οδού, η πρώτη 350 στρ. στα βορειανατολικά (που απαλλοτριώθηκε με την ΥΑ 11061/1968) και η δεύτερη 236 στρ. στα νοτιοδυτικά (που απαλλοτριώθηκε με βάση την ΚΥΑ 7246/1968). Προσπάθειες για την απαλλοτρίωση μέρους των παραπάνω εκτάσεων είχαν γίνει από τις στρατιωτικές υπηρεσίες ήδη από 1956 καθώς οι εκτάσεις είχαν

καταληφθεί από τον στρατό και χρησιμοποιούνταν ως πεδία ασκήσεων βολής πριν από τα μέσα της δεκαετίας του ’50. Μετά τα παραπάνω και σύμφωνα με κτηματογράφηση που συντελέστηκε από τον στρατό το 1986 η έκταση του στρατοπέδου ανερχόταν σε 1.259.725 τ.μ..

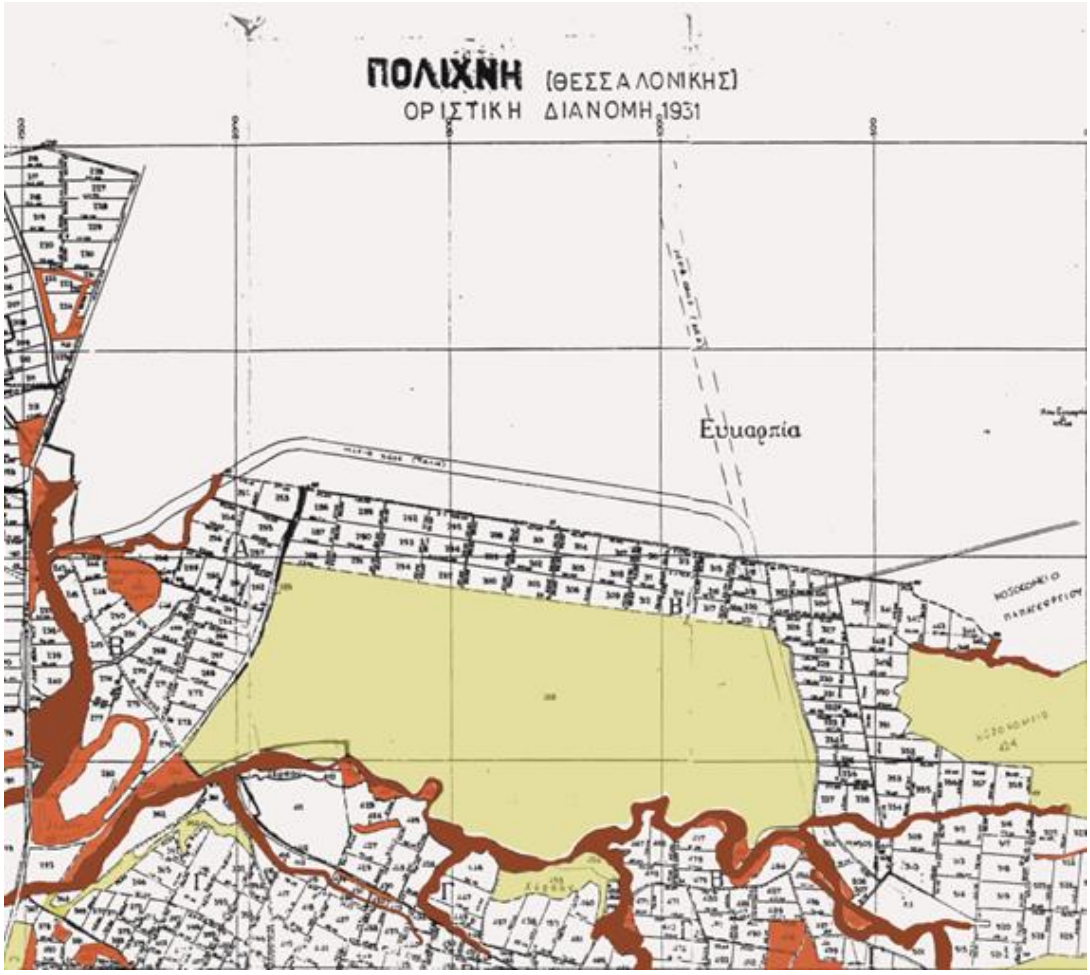

Χάρτης από την οριστική διανομή του αγροκτήματος Πολίχνης. Με κόκκινο τα τμήματα που παραχωρήθηκαν στην κοινότητα Πολίχνης, με κίτρινο αυτά που παρέμειναν στην ιδιοκτησία του δημοσίου.

Αντίστοιχα, τα τμήματα γης που αποσπάστηκαν από το στρατόπεδο ήταν :

- Περί το 1955 και στη δυτική πλευρά αποσπάστηκαν περίπου 2,2 στρέμματα γης για την διάνοιξη της τοπικής οδού Αγνώστου Στρατιώτου που συνδέει την Ευκαρπία διαμέσου της περιοχής Ανθοκήπων με την οδό Λαγκαδά.

- Το 1985 παραχωρήθηκε τμήμα 35 περίπου στρεμμάτων για την διάνοιξη της περιφερειακής οδού Θεσσαλονίκης (ΥΑ Ε132/ε1381/φ30/1985). Η υλοποίηση της περιφερειακής οδού απέκοψε ουσιαστικά τα δύο τμήματα του στρατοπέδου που είχαν απαλλοτριωθεί το 1963 από το παλιότερο τμήμα του στρατοπέδου.

- Το 1990 παραχωρήθηκε έκταση 158 στρεμμάτων στα δυτικά της περιφερειακής οδού στο πανεπιστημιακό νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, μετά από πράξη του υπουργικού συμβουλίου (35/13-3-1990) και αντίστοιχη απόφαση του ΤΕΘΑ

(Φ.914.2/15/16/5509/Σ.508/14-3-1991/ΤΕΘΑ/1ο). Στην έκταση αυτή κατασκευάστηκε μεταγενέστερα το νοσοκομείο Παπαγεωργίου.

- Το 2008 και στο υπόλοιπο τμήμα δυτικά της περιφερειακής οδού έκτασης περίπου 440 στρεμμάτων, κατασκευάστηκε το 424 γενικό στρατιωτικό νοσοκομείο οπότε και η έκταση θεωρείται ως ξεχωριστή στρατοπεδική περιοχή εποπτευόμενη από το 424 ΓΣΝΕ.

Μετά από τις παραπάνω αποσπάσεις το εναπομείναν τμήμα του στρατοπέδου που ταυτίζεται περίπου σαν θέση και έκταση με το τμήμα που σημειώνεται στην αγροτική διανομή του 1933 φτάνει τα 639 στρέμματα. Σημειώνεται ότι το εμβαδόν του στρατοπέδου κυμαίνεται μεταξύ των κτηματογραφήσεων λόγω των διαφοροποιήσεων στην κοίτη του ρέματος που οριοθετεί από τα νότια το στρατόπεδο (ρέμα Ξηροποτάμου).

Αεροφωτογραφία του στρατοπέδου Καρατάσιου

Οι αμφισβητήσεις επί του ιδιοκτησιακού καθεστώτος είναι πολυετής και ξεκινούν ήδη από τη δεκαετία του 1950. Πιο συγκεκριμένα η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου είχε απευθύνει ανάμεσα στο 1957 και το 1963 μια σειρά από έγγραφα (προς το Κτηματικό γραφείο Θεσσαλονίκης, προς το Γ' Σ.Σ., προς τα Υπουργεία Οικονομικών και Άμυνας καθώς και προς το λογιστήριο του κράτους) στα οποία επισήμαινε ότι το ακίνητο ανήκει στο ελληνικό δημόσιο ως ανταλλάξιμο, ζητώντας παράλληλα την έκδοση σχετικής απόφασης από το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο του Υπουργείου Οικονομικών προκειμένου να επιλυθεί η διαφορά μεταξύ ΤΕΘΑ και ΔΑΠ (6585/31-7-1963/ΔΑΠ). Το 1995 εκδόθηκε η υπ.αριθμ. 22/25/29-6-1995 γνωμοδότηση του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Δημοσίων Κτημάτων & Ανταλλάξιμης Περιουσίας με την οποία απορρίπτονταν σχετικό αίτημα του Ταμείου Εθνικής Άμυνας που διεκδικούσε την κυριότητα του ακινήτου. Η γνωμοδότηση αυτή έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών με την υπ.αριθμ. 1082597/5084/0010Γ/25-9-1995 απόφασή του.

Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας με σχετική αίτησή του τον Οκτώβριο του 2003 επανήλθε με νέο αίτημά του για επανεξέταση των προϋποθέσεων με τις οποίες χαρακτηρίσθηκε ως ανταλλάξιμο κτήμα η έκταση του στρατοπέδου. Επί αυτής της αίτησης γνωμοδότησε εκ

νέου το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Δημοσίων Κτημάτων και Ανταλλάξιμης περιουσίας απορρίπτοντας εκ νέου το αίτημα αυτό (υπ.αριθμ. 1073376/6/6708/0010Γ/23-9-2004 απόφαση Υπουργού Οικονομίας & Οικονομικών). Στις 22-4-2004 το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας υπέβαλλε αίτημα αναθεώρησης κατά της προαναφερόμενης απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών η οποία επίσης απορρίφθηκε με νέα γνωμοδότηση και νέα σχετική απόφαση Υπουργού.

Κατά τις διαδικασίες του Εθνικού Κτηματολογίου η έκταση καταγράφηκε ως ανταλλάξιμο ακίνητο ιδιοκτησίας του Υπουργείου Οικονομίας. Επί αυτής της εγγραφής υποβλήθηκε ένσταση από το Ταμείο Εθνικής Άμυνας και κατά την εκδίκαση της υπόθεσης (στις 12-3-2014) τα μέλη της επιτροπής εκδίκασης αποφάνθηκαν ότι από τα έγγραφα που κατέθεσε το ΤΕΘΑ προέκυψε ότι η έκταση χρησιμοποιούνταν ως στρατόπεδο και πριν ακόμη η έκταση αυτή περιέλθει στο ελληνικό κράτος. Την παραπάνω απόφαση που αποδίδει την ιδιοκτησία του πρώην στρατοπέδου στο ΤΕΘΑ την αμφισβητεί με νομικές ενέργειες το Υπουργείο Οικονομικών - μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών - υποβάλλοντας σχετική αγωγή.

Β. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

Η έκταση του πρώην στρατοπέδου Καρατάσιου είναι εκτός σχεδίου πόλης και καμία πολεοδομική πρόβλεψη δεν υφίσταται γι αυτή με βάση το ισχύον Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Πολίχνης (υπ.αριθμ. 49788/2420/31-7-1987 Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ, ΦΕΚ 1018Δ/14-10-1987 και των μετέπειτα τροποιήσεων του ΦΕΚ 12Δ/18-1-1995 και ΦΕΚ 58Δ/7-2-2000). Ωστόσο, το σχέδιο αυτό βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης οπότε και στο περιεχόμενο της οριστικής πρότασης τροποποίησης ΓΠΣ Πολίχνης (οριστικό στάδιο Β2) έχουν περιληφθεί οι εξής προβλέψεις:

- Το πρώην στρατόπεδο Καρατάσιου εντάσσεται στο σχέδιο πόλης ως περιοχή μητροπολιτικού πάρκου με κύρια χρήση γης αυτή του πρασίνου. Εντός του χώρου προβλέπεται επίσης η χωροθέτηση εγκαταστάσεων κοινωνικής υποδομής υπερτοπικής σημασίας. Συγκεκριμένα, προτείνονται χρήσεις αθλητισμού, πολιτισμού, μητροπολιτικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και δημόσιας υγείας. Επιπλέον προβλέπεται η χρήση της εξυπηρέτησης σταθμού μέσων μαζικής μεταφοράς.
- Στο κείμενο τροποποίησης του ΓΠΣ αναφέρεται επίσης ρητά ότι σύμφωνα με την υπ.αριθμ. 298/2012 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Παύλου Μελά, η έκταση του χαρακτηρισμένου πολεοδομικά ως πρασίνου θα πρέπει να υπερβαίνει το 75% της συνολικής έκτασης του μητροπολιτικού πάρκου.

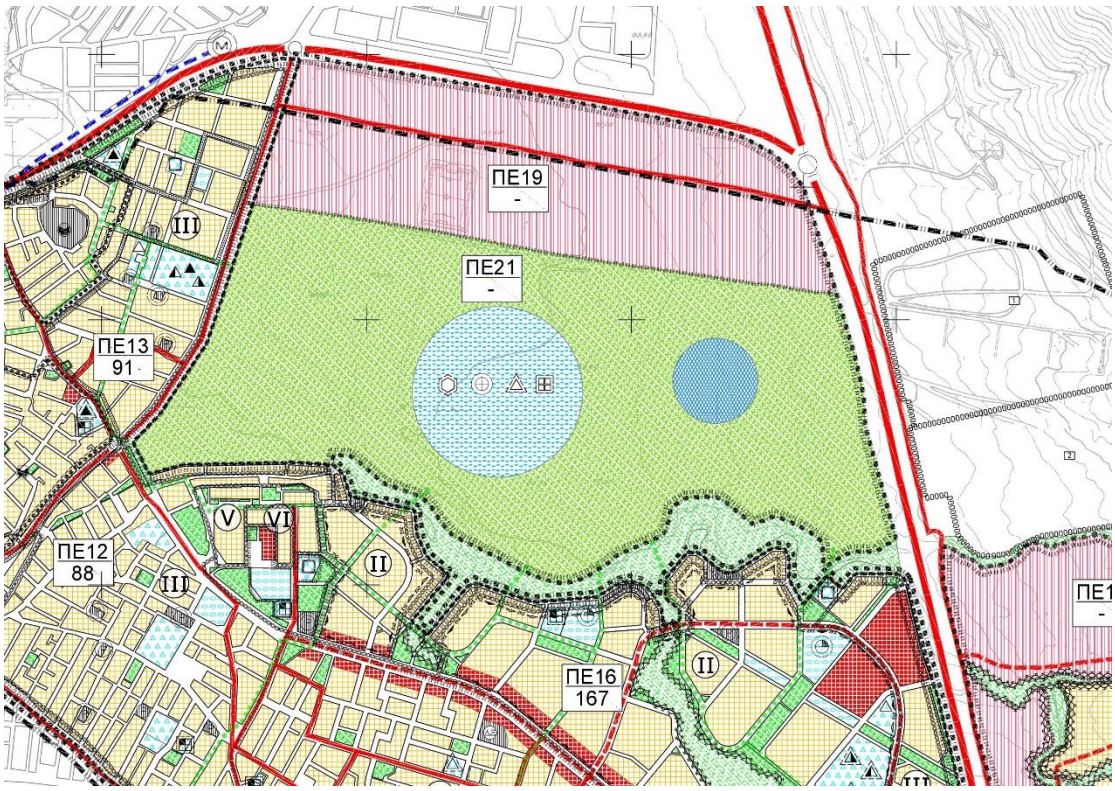

Απόσπασμα από τον χάρτη με κωδικό Π.3.1 της πρότασης τροποποίησης του ΓΠΣ Πολίχνης.

Την έγκριση του περιεχομένου της οριστικής μελέτης τροποποίησης ΓΠΣ Πολίχνης μαζί με τα στοιχεία που αφορούν το πρώην στρατόπεδο και παρουσιάζονται παραπάνω έδωσε το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου με την υπ.αριθμ. 131/2018 απόφασή του.

Γ. ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ – ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Το πρώην στρατόπεδο Καρατάσιου εγκαταλείφθηκε από τα στρατεύματα το 2003. Τον Οκτώβριο του 2005 μετά από σχετικά αιτήματα, η Διεύθυνση Υποδομών του ΓΕΣ αποφάσισε την κατά χρήση παραχώρηση 120 στρεμμάτων στον δήμο Πολίχνης. Οι διεκδικήσεις του δήμου αναφέρονταν στην ανάγκη υλοποίησης ενός προγράμματος στέγασης κοινωφελών αναγκών στα υφιστάμενα κτήρια του στρατοπέδου που περιλάμβανε τη στέγαση ΚΕΠ, Πειραματικού σχολείου, πυροσβεστικού σταθμού, πολιτιστικών και εικαστικών εργαστηρίων και την εγκατάσταση αθλητικού κέντρου στον υπαίθριο χώρο. Η παραχώρηση αυτή ήταν εφικτή μόνο κατόπιν αντίστοιχης απόφασης της Διοικητικής Επιτροπής του ΤΕΘΑ και δεν ολοκληρώθηκε ποτέ λόγω των διαφορών επί του ιδιοκτησιακού. Ωστόσο, ο Δήμος Πολίχνης υλοποίησε έργα διαμορφώνοντας παιδική χαρά, ανακαινίζοντας και εξοπλίζοντας υφιστάμενο κτήριο στην προς παραχώρηση έκταση που προοριζόταν για κυλικείο και κατασκευάζοντας υπαίθριες υποδομές αθλητισμού και δημοτικό φωτισμό σε όλη την παραχωρούμενη έκταση. Το πρόγραμμα του δήμου αφορούσε συνολικά μια επένδυση της τάξης των 1.000.000 ευρώ περίπου διατιθέμενα από κονδύλια των εθνικών χρηματοδοτήσεων ΘΗΣΕΑΣ, της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και ιδίους πόρους.

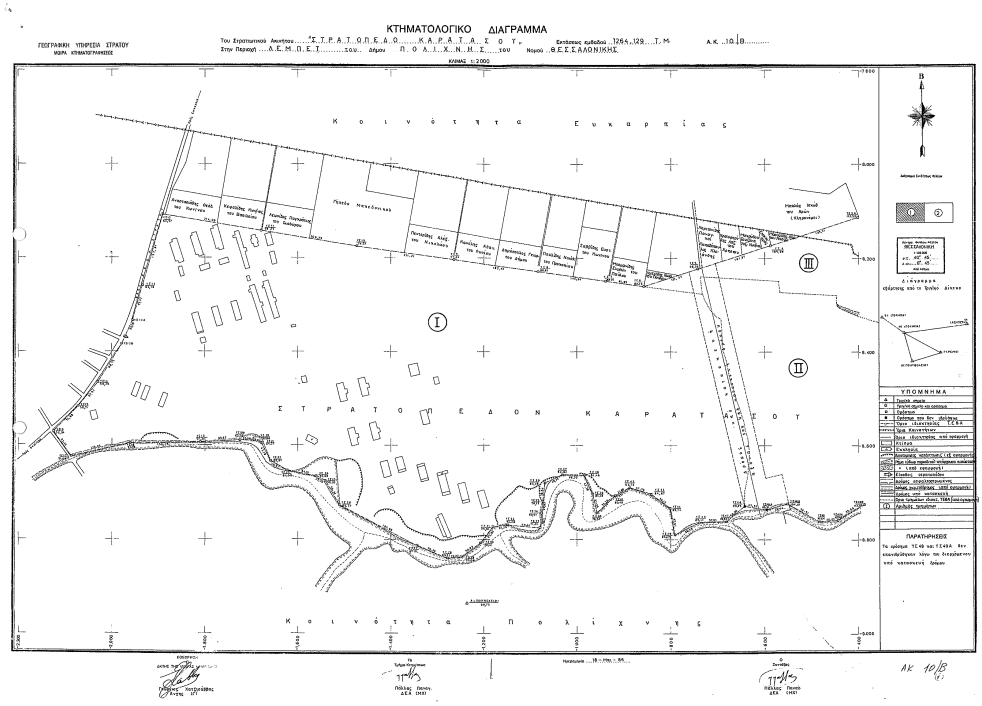

Θέση και έκταση του παραχωρούμενου στο Δήμο Πολίχνης τμήματος

Ωστόσο και μέσα από την δραστηριότητα που ανέπτυξαν μια σειρά από ομάδες και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών τα τελευταία 10 χρόνια η χρήση του πραγματικού χώρου όσο και το αίτημα για απόδοση και αξιοποίηση της έκτασης προς όφελος της τοπικής κοινωνίας εντατικοποιήθηκαν. Αναλυτικότερα και από το 2008, η Κίνηση Πολιτών για το στρατόπεδο Καρατάσιου ανέλαβε μια σειρά ενεργειών για την διεκδίκηση του χώρου. Οι δράσεις της κίνησης αφορούσαν αρχικά την προσπάθεια κινητοποίησης του

Δημοτικού Συμβουλίου του δήμου Πολίχνης για την ανάληψη δράσης όπως σύσταση διαπαραταξιακής επιτροπής, συλλογή υπογραφών, αποστολή επιστολών κλπ. Η κίνηση συνδιοργάνωσε με τον δήμο παρουσιάσεις (14/4/2008), ημερίδες (14-11-2008, 8-2-2010, 6-9-2010), δενδροφυτεύσεις (7-12-2008) πεζοπορίες (10-5-2009) και άλλες πολιτιστικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες εντός του στρατοπέδου για την ευαισθητοποίηση των κατοίκων και με τη συνδρομή συλλόγων και σχολείων της περιοχής (28-9-2009, 3-5/9-2010). Η Κίνηση Πολιτών μετά από τη συνένωσή της με μια παράλληλη πρωτοβουλία, την «Εθελοντική ομάδα Καρατάσιου», εξελίχθηκε το 2009 στον - με θεσμική πια μορφή - «Πολιτιστικό Σύλλογο Καρατάσιου» που αριθμεί 200 περίπου μέλη κυρίως κάτοικους της περιοχής της Πολίχνης και της Ευκαρπίας. Σκοπός του συλλόγου είναι η διεκδίκηση του χώρου του στρατοπέδου ως χώρου πρασίνου, αναψυχής και πολιτισμού μέσα από ενέργειες περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, εκπαιδευτικές, ενημερωτικές, πολιτιστικές και εθελοντικές δράσεις.

Ετήσια ο σύλλογος οργανώνει τις εκδηλώσεις με τίτλο «Ζωντανεύοντας το Καρατάσιου» και από το 2010 με την ενεργή συμμετοχή του συλλόγου «Ένωση Ποντίων Πολίχνης» και την στήριξη του Δήμου Παύλου Μελά. Κατά τη διεξαγωγή των εκδηλώσεων στις 27 Αυγούστου του 2012, τανκ της 308 βάσης της 3ης Ταξιαρχίας Υποστήριξης του Γ' Σ.Σ. που εδρεύει στο στρατόπεδο Παπακυριαζή του Ευόσμου και άλλα στρατιωτικά οχήματα κινήθηκαν επικίνδυνα για τους πολίτες στους δρόμους του πρώην στρατοπέδου. Η επίσημη εκδοχή του στρατού ήταν ότι το τανκ δοκιμαζόταν τεχνικά ως προς την καλή του λειτουργία. Τον Μάρτιο του 2013 ο στρατός τοποθέτησε κλειδαριά και προειδοποιητικά σημειώματα στην είσοδο του στρατοπέδου. Η εμφάνιση των στρατιωτικών οχημάτων πυροδότησε έντονες αντιδράσεις και δημοσιεύματα και κορύφωσε την αντιπαράθεση, όταν ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καρατάσιου κατέθεσε μήνυση κατά του στρατού.

Μέσα από την δράση του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρατάσιου ξεπήδησε στις αρχές του 2011 και η δεύτερη ομάδα που δραστηριοποιείται στον χώρο του πρώην στρατοπέδου, αυτή των Περιαστικών Καλλιεργητών με διακριτικό «Περ.Κα.». Η ομάδα - αρκετά μέλη της οποίας συμμετέχουν και στον Πολιτιστικό σύλλογο - άρχισε να καλλιεργεί ένα τμήμα 2 περίπου στρεμμάτων στην δυτική πλευρά του στρατοπέδου. Οι καλλιέργειες δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα και σκοπεύουν στην εξυπηρέτηση των αναγκών της ομάδας. Κατά τη διάρκεια του χρόνου αυξήθηκαν τα μέλη και οι χώροι προς καλλιέργεια ολοκληρώνοντας συνολικά επτά υποομάδες καλλιεργητών σε περίπου 15 στρέμματα καλλιεργήσιμης γης και 150 οικογένειες καλλιεργητών (καλλιεργητικές μερίδες 40 τ.μ.).

Η βάση συγκρότησης της ομάδας Περ.Κα. στηρίζεται αφενός στα περιβαλλοντικά ζητήματα και την ευαισθητοποίηση για την οικολογία και αφετέρου στην αυτοδιαχείριση, και στην αξία χρήσης των αγαθών έναντι της αξίας ανταλλαγής. Ενδεικτικά, στη διακήρυξη του συλλόγου και σε σχέση με την κατάληψη των τμημάτων γης στο στρατόπεδο σημειώνεται ότι «Όχι μόνο δεν επιδιώκουμε την κατοχή του χώρου, αλλά, με την φροντίδα των ελεύθερων και δομημένων περιοχών του, λειτουργούμε ως προσωρινή γέφυρα μεταξύ της τωρινής επίσημης εγκατάλειψης μέχρι την εκπόνηση-υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για την ανάδειξη της περιοχής σε ελεύθερο χώρο πρασίνου για τους πολίτες του Δήμου Παύλου Μελά αλλά και ολόκληρης της Θεσσαλονίκης, τους οποίους και καλούμε να δημιουργήσουν εδώ την επόμενη ομάδα καλλιέργειας ή άλλης δράσης για την στήριξη του κοινού μας στόχου».

Στα τρία δημοτικά γήπεδα ποδοσφαίρου που κατασκευάστηκαν με την συνδρομή της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού αθλούνται περισσότεροι από 500 αθλητές και ειδικά μικρά παιδιά εδώ και επτά χρόνια.

Στο πλαίσιο εντατικοποίησης της εδαφικής διεκδίκησης του χώρου ο Πολιτιστικός σύλλογος εκτέλεσε εργασίες με την εθελοντική συμμετοχή των μελών (καθαρισμός, πρόχειρα κουφώματα, τοποθέτηση πρόχειρου εξοπλισμού κουζίνας και καθιστικού) σε κτήριο της δυτικής πλευράς που χρησιμοποιούνταν ως κυλικείο του στρατού και προκειμένου αυτό να αποτελέσει τον κοινωνικό πυρήνα του συλλόγου για τις συνελεύσεις και τα εκπαιδευτικά εργαστήρια. Επιπλέον, οργανώθηκε σε εθελοντική βάση ομάδα φύλαξης του στρατοπέδου. Ακόμη, και όσον αφορά τις δράσεις ευαισθητοποίησης το καλοκαίρι του 2013 με πρωτοβουλία του συλλόγου προκλήθηκαν τουλάχιστον 10 επερωτήσεις στη βουλή για το μέλλον των στρατοπέδων, ενώ στις αρχές του 2013 δημιουργήθηκε η «Πρωτοβουλία συλλόγων και φορέων για τα πρώην στρατόπεδα» (με κινητοποίηση του συλλόγου) η οποία και κατέθεσε ένα ψήφισμα θέσεων σε όλα τα δημοτικά συμβούλια των δήμων της πόλης προκειμένου αυτό το κείμενο να υπερψηφιστεί και να αποσταλεί στον τότε Πρωθυπουργό και τα αρμόδια υπουργεία όπως και έγινε. Το ψήφισμα περιλάμβανε αιτήματα όπως:

- Την αποτροπή της μεταβίβασης με κάθε τρόπο, των στρατοπέδων στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ)

- Την κατάργηση του νομοθετικού πλαισίου που προωθεί την πολεοδόμηση των στρατοπέδων δηλαδή του Ν2745/1999

- Τον πολεοδομικό χαρακτηρισμό των πρώην στρατοπέδων και της ΔΕΘ ως κοινόχρηστους χώρους πρασίνου

- Τον εντατικότερο χαρακτηρισμό των αξιόλογων κτηρίων των στρατοπέδων ως μνημεία πολιτισμού

- Την απόδοση της ιδιοκτησίας των πρώην στρατοπέδων στους διοικητικά αρμόδιους δήμους

Το 2014, σε συνεργασία με 55 τοπικούς συλλόγους και φορείς και τη συνδρομή της αρχιτέκτονα Β. Μεταληνού, ο σύλλογος εκπόνησε ένα κείμενο προτάσεων για τις αρχές αξιοποίησης του χώρου το οποίο και κατέθεσε στην Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου. Σύμφωνα με την πρόταση αυτή, το πρώην στρατόπεδο μπορεί να συμπεριλάβει χώρους πολιτιστικών συλλόγων & οικολογικών οργανώσεων, καταφύγιο αδέσποτων ζώων, χώρο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σχολείων & πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής, εκπαιδευτικές & ψυχαγωγικές εκδρομές μαθητών, αστική φάρμα με οικόσιτα ζώα της ελληνικής υπαίθρου, περιαστικές καλλιέργειες, καλλιτεχνικά εργαστήρια, αθλητισμό, πάρκο επιδεξιοτήτων, χώρους πολιτιστικών & κοινωνικών εκδηλώσεων, αξιοποίηση του υφιστάμενου περιμετρικού και εσωτερικού οδικού δικτύου για ποδηλασία, πεζοπορία & jogging και φυσικά το πράσινο που ήδη περιλαμβάνει.

Άλλες εκδηλώσεις και παρουσιάσεις του συλλόγου γίνονται με έναν συνεπή και αδιάκοπο τρόπο σε συνεργασία με άλλους συλλόγους που δραστηριοποιούνται στην περιοχή και υπηρετούν ανάλογους σκοπούς. Από το 2014 ο Δήμος Παύλου Μελά οργανώνει επίσης μια σειρά ετήσιων εκδηλώσεων με απώτερο σκοπό την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών για την ανάγκη διεκδίκησης και απόδοσης του πρώην στρατοπέδου ως ελεύθερου χώρου πρασίνου, πολιτισμού, αθλητισμού και αναψυχής. Τέτοιες εκδηλώσεις είναι η Περιβαλλοντική Συνάντηση των σχολικών μονάδων του Δήμου Παύλου Μελά όπου οι περιβαλλοντικές ομάδες των σχολείων παρουσιάζουν τις ετήσιες δράσεις τους. Επίσης η μεγάλη αθλητική εκδήλωση «Τρέχω για τα στρατόπεδα» σε συνεργασία με τον Δήμο Αμπελοκήπων Μενεμένης, η ετήσια γιορτή των παιδικών σταθμών του Δήμου κλπ. Από το Σεπτέμβριο του 2014 ξεκίνησε η λειτουργία του «Δημοτικού Εντευκτηρίου» σε κτίσμα που είχε ανακαινιστεί το 2008 με τις παρεμβάσεις του Δήμου Πολίχνης, όπου και στεγάζονται ποικίλες εκδηλώσεις. Στους τρεις διαμορφωμένους δημοτικούς χώρους γηπέδων διοργανώνονται ακόμη το ετήσιο τουρνουά ακαδημιών ποδοσφαίρου του Δήμου που έχει και κοινωνικούς σκοπούς. Επιπρόσθετα τα τελευταία τρία χρόνια, στεγάζονται σε πρώην στρατιωτικά κτίσματα εθελοντικές ομάδες οι οποίες μαζί με το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας του Δήμου διοργανώνουν εκπαιδευτικές ασκήσεις και σεμινάρια Α΄ Βοηθειών.

Πλέον των παραπάνω και από το 2015 και μετά, ο Δήμος Παύλου Μελά έχει αιτηθεί - με αλλεπάλληλα έγγραφα προς το ΤΕΘΑ, το ΥΕΘΑ και τον ίδιο τον Πρωθυπουργό – τη δημιουργία θεσμικού πλαισίου ή μιας συμφωνίας που θα κάλυπτε διοικητικά τις δράσεις και τις επενδύσεις του στο χώρο. Με τις ενέργειες αυτές προσβλέπει στην έγγραφη αποσαφήνιση της αρμοδιότητάς του για διαχείριση των ζητημάτων που αφορούν το πρώην στρατόπεδο και έως ότου υπάρξει μια οριστική επίλυση επί του θέματος. Το 2016 κατόπιν καταγγελίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και αντίστοιχης εισαγγελικής παραγγελίας εξετάστηκαν δικαστικά (στις 8-3-2018) οι κατηγορίες του ΤΕΘΑ εναντίον του Δήμου και των περιοίκων για καταπάτηση, παράνομη κατάληψη και χρήση δημόσιου κτήματος δηλαδή των τμημάτων του πρώην στρατοπέδου. Επί αυτών των καταγγελιών το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι δεν τίθεται θέμα καταπάτησης και παράνομων δραστηριοτήτων από την πλευρά του δήμου εφόσον υφίσταται ασάφεια στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και οι κοινωφελείς δραστηριότητες του δήμου λαμβάνουν χώρα σε εγκαταστάσεις που κατασκευάστηκαν και συντηρούνται μέσα από δημόσιες επενδύσεις.

Στο χώρο του πρώην στρατοπέδου συνεχίζει να λειτουργεί ο Ι. Ναός Αγίου Δημητρίου συγκεντρώνοντας μεγάλο αριθμό πιστών από την γύρω περιοχή.

Δ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΟΛΗΣ

Διάφορες προτάσεις και ιδέες έχουν καταγραφεί σε επίπεδο πόλης σχετικά με την περίπτωση του πρώην στρατοπέδου χωρίς ωστόσο να εντάσσονται σε ένα προγραμματικό πλαίσιο που θα εξασφάλιζε τη συνέχεια ή την πρόοδο της υπόθεσης.

Πρόταση κοινωφελών λειτουργιών με βάση την Τεχνο-οικονομική μελέτη του ΟΡΘΕ για την αξιοποίηση των στρατοπέδων του πολεοδομικού συγκροτήματος. Πηγή: Γραφείο Δοξιάδη, Τεύχος Δ – Τεχνική Έκθεση, Οκτώβριος 2002.

Μια από τις πρώτες πρωτοβουλίες που καταγράφονται αφορούν την ανάθεση τεχνοοικονομικής μελέτης από τον Οργανισμό Ρυθμιστικού το 2002 και με σκοπό την απεικόνιση σενάρια μιας εν δυνάμει συμφωνίας μεταξύ της αυτοδιοίκησης και του στρατού για το σύνολο των στρατοπέδων της Θεσσαλονίκης και στο πλαίσιο που είχε διαμορφώσει ο νόμος 2745/1999. Η μελέτη αυτή εκπονήθηκε σε δύο στάδια από τα οποία το δεύτερο είναι το πιο εξειδικευμένο και αναλυτικό, καθώς αποδίδει ένα σενάριο διευθέτησης και εξορθολογισμού της διαπραγμάτευσης επί των παραχωρούμενων ποσοστών σε επίπεδο πολεοδομικού συγκροτήματος. Τα στρατόπεδα που περιλαμβάνονταν στην μελέτη ήταν τα εξής: Καρατάσιου (Δήμος Πολίχνης), Φαρμάκη (Δήμος Θεσσαλονίκης), Μακρή (Δήμος Θέρμης), Μυστακίδη (Δήμος Θεσσαλονίκης), Παύλου Μελά (Δήμος Σταυρούπολης), Μ. Αλεξάνδρου (Δήμος Αμπελοκήπων) και Ζιάκα (Δήμος Ελευθερίου – Κορδελιού). Σύμφωνα με την πρόταση - για τη σύνθεση της οποίας αναφέρουν οι μελετητές ότι απαιτήθηκαν εκτεταμένες και αλλεπάλληλες συζητήσεις με το ΤΕΘΑ, την ΥΑΜΣ, του δήμους και τον ΟΡΘΕ - τα στρατόπεδα Ζιάκα, Μ. Αλεξάνδρου, Π. Μελά και Φαρμάκη αποδίδονταν εξ ολοκλήρου στους δήμους στα όρια των οποίων ανήκουν ενώ στην ιδιοκτησία του ΤΕΘΑ παρέμενε το 50% του στρατοπέδου Μακρή στην Θέρμη καθώς και το 78% του στρατοπέδου Καρατάσου στην Πολίχνη. Το σενάριο στηρίζονταν σε μια ανάλυση κόστους – οφέλους των εκτάσεων γης, του υφιστάμενου κτιριακού τους αποθέματος αλλά και των μελλοντικών οικοδομήσιμων επιφανειών με βάση τα πολεοδομικά σενάρια. Για το στρατόπεδο

Καρατάσιου προτείνονταν δύο παραπλήσια σενάρια προγραμματικών παρεμβάσεων που περιλάμβαναν συγκροτήματα κατοικιών και γραφείων καθώς και εμπορικά κέντρα.

Φωτογραφία του πρώην στρατοπέδου το 2002. Πηγή: Γραφείο Δοξιάδη, Τεύχος Δ – Τεχνική Έκθεση, Οκτώβριος 2002.

Το 2006 ο ΟΡΘΕ σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο εκπόνησε ένα στρατηγικό και επιχειρησιακό σχέδιο για το πράσινο στη Θεσσαλονίκη και με σκοπό να επικαιροποιηθούν βασικές αποφάσεις που αφορούσαν τις υποδομές πρασίνου του μητροπολιτικού συγκροτήματος. Στο σχέδιο αυτό υπογραμμίζεται ότι για την αντιμετώπιση των σοβαρών ελλείψεων της πόλης σε χώρους πρασίνου (που κατά μέσο όρο ανέρχεται σε 2,73 τ.μ. ανά κάτοικο) θα πρέπει, εκτός από το χαρακτηρισμό και τη δέσμευση νέων χώρων πρασίνου, να χαρακτηριστούν αμιγείς χώροι πρασίνου όσες περιοχές προκύπτουν από μετεγκαταστάσεις ή αλλαγές χρήσεων γης, όπως τα στρατόπεδα, ο παλιός σιδηροδρομικός σταθμός, οι λαχανόκηποι, ρέματα, πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις κλπ.. Αυτοί οι χώροι πρασίνου προτείνεται από το σχέδιο να οργανώνονται πάνω σε ένα δίκτυο ή πλέγμα, δημιουργώντας δηλαδή έναν ιστό πρασίνου, οι αρθρώσεις του οποίου μπορούν να είναι μεγάλα ανοίγματα, όπως τα αστικά πάρκα που πρέπει να δημιουργηθούν στα πρώην στρατόπεδα.

Στο τέλος της δεκαετίας του 2010 καταγράφεται μια πρωτοβουλία των πρυτανικών αρχών του ΑΠΘ για την προώθηση της ιδέας επέκτασης των εγκαταστάσεων των πολυτεχνικών τμημάτων και της ιατρικής σχολής στο πρώην στρατόπεδο. Πάνω στην ιδέα αυτή εκπονήθηκε σχετική μελέτη με γενικό συντονιστή της πολυμελούς ομάδας εργασίας τον Α. Κωτσιόπουλο. Πρόκειται για μελέτη διερεύνησης σε πολεοδομικό επίπεδο και στο επίπεδο του αστικού σχεδιασμού της ανάπτυξης πάρκου, πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων του ΑΠΘ. Με βάση την πρόταση αυτή το πρώην στρατόπεδο οργανώνεται σε πέντε χωρικές ενότητες ως εξής :

- την πρώτη (Α), συνολικής έκτασης 180 στρ. που βρίσκεται στην βορειοανατολική πλευρά εγκαθίσταται το campus του ΑΠΘ και περιλαμβάνει την ανέγερση νέων κτισμάτων για την κάλυψη των σχετικών αναγκών
- την δεύτερη (Β) ενότητα, έκτασης 60 στρ. στα νοτιοδυτικά που περιλαμβάνει υφιστάμενα και νέα κτίσματα με χρήσης γενικής εξυπηρέτησης των υποδομών του πανεπιστημίου όπως ερευνητικό & συνεδριακό κέντρο, ξενώνες κλπ.
- την τρίτη (Γ) ενότητα έκτασης 120 στρ. στα βορειοδυτικά στην οποία διατηρούνται μόνο τα υφιστάμενα κτίσματα και αναπτύσσονται κοινωφελής χρήσεις πολιτιστικού και αθλητικού χαρακτήρα. Το τμήμα αυτό προτείνονταν να διατηρήσει στην ιδιοκτησία του ο Δήμος.
- Την τέταρτη ενότητα (Δ) συνολικής έκτασης 331 στρ. που διαμορφώνονταν ως πάρκο και διέτρεχε κατά μήκος όλη την έκταση του πρώην στρατοπέδου.

- Την πέμπτη ενότητα (Ε) συνολικής έκτασης 78 στρ. που αποτελούνταν από το ρέμα και άλλες παρόχθιες εκτάσεις και στην οποία προτείνονταν και η κατασκευή τεχνητής λίμνης.

Πρόταση του ΑΠΘ. Πηγή: Από το τεύχος με τίτλο «Διερεύνηση της χρήσης γης του πρώην στρατοπέδου Καρατάσιου στο Δήμο Πολίχνης Θεσσαλονίκης για την ανάπτυξη πάρκου, πολιτιστικών δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων ΑΠΘ, Φάση Ε, τελική Πρόταση, Φεβρουάριος 2010, Γενικός συντονιστής Μ.Κωτσιόπουλος.

Πρόταση της φοιτητικής ομάδας Γκούμας, Ιακωβίδης & Πάτσιος – Μπουτουλούσης από τον τόμο Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΠΣ ΑΠΘ, Οι φοιτητές σχεδιάζουν το τοπίο της Θεσσαλονίκης στην αειφόρα προοπτική της πόλης, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, 2009.

Ο χώρος του πρώην στρατοπέδου αποτέλεσε επίσης θεματική των εργαστηρίων του τμήματος αρχιτεκτόνων του ΑΠΘ που έχουν ως αντικείμενο τον Σχεδιασμό τοπίου αστικών υπαίθριων χώρων και επικεφαλή διδάσκουσα την καθηγήτρια Μ. Ανανιάδου – Τζημοπούλου. Στο πλαίσιο του εργαστηρίου το πρώην στρατόπεδο αντιμετωπίζεται ως χώρος πρασίνου, ελεύθερου χρόνου και αναψυχής και με βάση το πλούσιο υλικό που έχει παραχθεί από τα εργαστηριακά μαθήματα αποκομίζουμε ποικίλες ιδέες και προτάσεις που αναπαριστούν το μέλλον του στρατοπέδου ως υπερτοπικού – μητροπολιτικού πάρκου.

Πρόταση της φοιτητικής ομάδας Νάτση, Νεράντζη, Συροπούλου, Τύρη από τον τόμο Τμήμα Αρχιτεκτόνων ΠΣ ΑΠΘ, Οι φοιτητές σχεδιάζουν το τοπίο της Θεσσαλονίκης στην αειφόρα προοπτική της πόλης, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, 2009.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΠΡΟΤΑΣΗ

Ε. ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Ε1. Προτάσεις που συζητήθηκαν κατά την ημερίδα διαβούλευσης

Η ημερίδα διαβούλευσης διοργανώθηκε την Τετάρτη 9 Μαΐου 2018, στο δημοτικό εντευκτήριο που βρίσκεται εντός του χώρου του πρώην στρατοπέδου και σηματοδότησε την έναρξη των σχετικών διαδικασιών. Οι τοποθετήσεις εκπροσώπων φορέων και πολιτών συμπυκνώνονται ως εξής:

Ο πρώην Δήμαρχος Παύλου Μελά, Διαμαντής Παπαδόπουλος, τόνισε την ανάγκη ενός συνεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού που θα περιλαμβάνει τα πρώην στρατόπεδα Παύλου Μελά, Καρατάσιου και της περιαστικής ζώνης του Δήμου προκειμένου να επιτευχθούν αλλαγές μεγάλης κλίμακας όσον αφορά τα περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά δεδομένα του Δήμου. Ο Δημοτικός Σύμβουλος Τάσος Σταμπουλής και επικεφαλής της Ριζοσπαστικής Κίνησης Πολιτών του Δήμου υπογράμμισε την κρισιμότητα μη οικοδόμησης των διαθέσιμων ελεύθερων χώρων των πρώην στρατοπέδων και συνεπώς και της περίπτωσης Καρατάσιου. Σημείωσε επίσης την ανάγκη σύστασης ενός φορέα μητροπολιτικού επιπέδου με αρμοδιότητες διαχείρισης όλων των διαθέσιμων εκτάσεων των πρώην στρατοπέδων και προκειμένου να εξασφαλίζεται στο διηνεκές η αξιοποίηση και συντήρησή τους.

Η αρχιτέκτων τοπίου Μαίρη Ανανιάδου - Τζημοπούλου, ομότιμη καθηγήτρια Α.Π.Θ. αναφέρθηκε αναλυτικά στην συστηματική ακαδημαϊκή – εκπαιδευτική και μελετητική δραστηριότητα του πανεπιστημίου στα θέματα αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών

προβλημάτων και της στρατηγικής βιωσιμότητας της Θεσσαλονίκης. Στη συνέχεια σημείωσε την κρισιμότητα της διατήρησης και αξιοποίησης του σημαντικού διαθέσιμου και ελεύθερου χώρου πρασίνου του στρατοπέδου αλλά και των άλλων αδόμητων εκτάσεων της πόλης για την στρατηγική για το πράσινο. Ιδιαίτερη σημαντική ήταν και η συμβολή της στην ανάλυση των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών και των χαρακτηριστικών του τοπίου του χώρου του πρώην στρατοπέδου.

Ο δημοσιογράφος Στέφανος Διαμαντόπουλος έκανε αναδρομή στις καίριες δημοσιογραφικές παρεμβάσεις για το Καρατάσιου αλλά και για τα άλλα πρώην στρατόπεδα, που ανέδειξαν τις κινηματικές πρωτοβουλίες και την ανάγκη για απόδοση αυτών των ελεύθερων χώρων στην τοπική κοινωνία, παραθέτοντας ουσιαστικά μια ολοκληρωμένη εικόνα για την διάρκεια και την εντατικότητα του δημόσιου συλλογικού αιτήματος παραχώρησής τους.

Ο αρχιτέκτονας Πρόδρομος Νικηφορίδης ανέφερε ότι και στην περίπτωση του Καρατάσιου ο ρόλος των συλλογικοτήτων και των μεμονωμένων πολιτών που προστατεύουν και δίνουν ζωή στο ελεύθερο χώρο είναι ιδιαίτερα σημαντικός καθώς προβάλει ένα διαφορετικό τρόπο οργάνωσης της ζωής στον δημόσιο χώρο.

Ο Δημοτικός Σύμβουλος Γιώργος Στολτίδης σημείωσε ότι το Καρατάσιου ως ανταλλάξιμο κτήμα ανήκει σε όλους τους πολίτες και πρέπει να αξιοποιηθεί προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

Ο βιοχημικός και μέλος της ομάδας των Περιαστικών Καλλιεργητών Αντώνης Καράγιωργας, αναφέρθηκε στις περιβαλλοντικές δράσεις που οργανώνονται συστηματικά στο πρώην στρατόπεδο Καρατάσιου οι οποίες έχουν μεγάλη απήχηση και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και πρότεινε την περαιτέρω εντατικοποίηση και συνεχή φιλοξενία των δράσεων αυτών στον χώρο.

Ο Γιώργος Υφαντής από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ελευθερίου Κορδελιού – Βερτίσκου, επισήμανε ότι το Καρατάσιου είναι ο χώρος όπου εδώ και 10 χρόνια γίνονται περιβαλλοντικές και εκπαιδευτικές δράσεις προετοιμάζοντας τους αυριανούς ευαισθητοποιημένους πολίτες υπογραμμίζοντας ουσιαστικά την αξία και την σκοπιμότητα των δράσεων αυτών.

Η μαθήτρια του 3ου Γυμνασίου Σταυρούπολης Χριστίνα Λόγγου, εκπρόσωπος μαθητών της 4ης Περιβαλλοντικής συνάντησης που πραγματοποιήθηκε εντός του πρώην στρατοπέδου ανέλυσε τις προτάσεις που κατατέθηκαν στο στρογγυλό τραπέζι της μαθητικής κοινότητας για την αξιοποίηση του πρώην στρατοπέδου. Σύμφωνα με αυτές τις προτάσεις οι μαθητές ζητούν να διατίθενται στον χώρο του στρατοπέδου μια σειρά από παροχές όπως περιοχές στάσης – ξεκούρασης και παρατήρησης πανίδας, όργανα υπαίθριας γυμναστικής, πίστα σκέϊτ, εκπαιδευτικός χώρος εφαρμογών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αναψυκτήρια, βιβλιοθήκη, κινηματογράφος, ποδηλατόδρομοι και να διατίθεται δωρέαν wifi.

Την Ένωση Γονέων και Κηδεμόνων Δήμου Παύλου Μελά εκπροσώπησε ο Δημήτρης Ταουλτζής, ο οποίος υπογράμμισε την ανάγκη να παραμείνουν αυτοί οι χώροι αδόμητοι ως τόποι αναψυχής και ελεύθερου χρόνου, κυρίως δε ως παρακαταθήκη για τις επόμενες γενιές.

Ο Γιώργος Τσαρσιταλίδης, Πρόεδρος Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του 4ου Δημοτικού Σχολείου Πολίχνης, που γειτνιάζει με το πρώην στρατόπεδο Καρατάσιου, τόνισε ότι με τη

δύναμη της δημόσιας διαβούλευσης, οι σύλλογοι σε συνεργασία με το Δήμο πρέπει να διεκδικήσουν το καλύτερο δυνατό για το μέλλον του πρώην στρατοπέδου.

Ο πολίτης Νίκος Τσιούρβας κάλεσε όλους τους συμμετέχοντες στη διαβούλευση να συνεχίσουν τους αγώνες και να υπερασπίζονται κάθε δημόσιο χώρο ως ελεύθερο χώρο πρασίνου λαμβάνοντας υπόψη την κλίμακα του μητροπολιτικού συγκροτήματος και όχι μόνο τις τοπικές ανάγκες.

Ο εκπρόσωπος του Περιβαλλοντικού Συλλόγου Ευκαρπίας Μιχάλης Σπάσος, χαρακτήρισε ιδιαίτερα θετική την πρωτοβουλία του Δήμου καθώς εκτιμά ότι αυτή η κίνηση θα ενδυναμώσει το αίτημα της τοπικής κοινωνίας για την παραχώρηση και αξιοποίηση του Καρατάσιου.

Ο βιολόγος και εκπρόσωπος της Οικολογικής Κίνησης Θεσσαλονίκης Γιώργος Μπλιώνης τόνισε ότι ο χώρος πρέπει να παραμείνει αδόμητος ενώ υπογράμμισε την σημασία της λειτουργικής ένταξης στον σχεδιασμό του χώρου και του ανοικτού ρέματος του Ξηροποτάμου που οριοθετεί τον χώρο από την νότια πλευρά.

Ο δασολόγος - περιβαλλοντολόγος Γιάννης Ραφτογιάννης, πρότεινε την κατεδάφιση όλων των υφιστάμενων κτισμάτων εντός του πρώην στρατοπέδου και την βελτίωση κατ’ αυτό τον τρόπο του ισοζυγίου πρασίνου – κτισμένου με ταυτόχρονο εμπλουτισμό του φυσικού τοπίου με πλατύφυλλα δέντρα και χωμάτινες διαδρομές. Ο κ. Ραφτογιάννης κατέθεσε τις απόψεις του στον δήμο και εγγράφως σημειώνοντας επιπρόσθετα την ανάγκη απομάκρυνσης των ξενικών φυτών, την ανάδειξη των καρποφόρων δέντρων, την ενίσχυση των φυτεύσεων με αυτοφυή πλατύφυλλα, την διατήρηση των περιαστικών καλλιεργειών και την αποφυγή δημιουργίας υδάτινων επιφανειών λόγω υψηλού κόστους κατασκευής και συντήρησης.

Ο Φώτης Πόζογλου, εκπρόσωπος των ακαδημιών ποδοσφαίρου Φοίνικα Πολίχνης και Λύκων Παύλου Μελά αναφέρθηκε στις μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης του μαζικού αθλητισμού στον χώρο με την προϋπόθεση βελτίωσης των υφιστάμενων αθλητικών εγκαταστάσεων του στρατοπέδου.

Ο πρόεδρος του Περιβαλλοντικού Συλλόγου Φίλοι του Δάσους, Μιχάλης Χατζημπαλόγλου, μίλησε για τα οφέλη του φυσικού τοπίου και την ανάγκη εμπλουτισμού του πρώην στρατοπέδου Καρατάσιου.

Ο πρόεδρος της Ένωσης Πολιτών Μετεώρων Γιάννης Πυρίδης, κάλεσε όλους τους πολίτες να συνεχίσουν να αγωνίζονται για την απόδοση των στρατοπέδων και ενάντια στην οικοδόμησή του.

Τέλος ο πρόεδρος της ΠΡΟΤΕΚΤΑ Γιώργος Μακαβός και ο Παναγιώτης Συμεωνίδης από το σύλλογο Εθελοντές Ελλάδος, πρότειναν από κοινού να δημιουργηθεί εντός του στρατοπέδου «το σπίτι του εθελοντή», δηλαδή ένας πυρήνας συστηματικής δράσης των εθελοντικών ομάδων του δικτύου της Πολιτικής Προστασίας καθώς ο χώρος είναι χαρακτηρισμένος ως χώρος καταυλισμού σε περίπτωση εκτάκτων αναγκών.

Ε2. Προτάσεις που κατατέθηκαν στον Δήμο

Ο σύλλογος «Φίλοι του Δάσους» κατέθεσαν την πρότασή τους η οποία περιλαμβάνει κατευθύνσεις για τον σχεδιασμό του χώρου. Πιο συγκεκριμένα ο σύλλογος προτείνει μια σειρά χρήσεων σε συνάφεια με όσες λαμβάνουν χώρα σήμερα στο στρατόπεδο (παιδικές χαρές, καλλιέργειες, σκάκι, γήπεδα, «το σπίτι του εθελοντή», περιβαλλοντική εκπαίδευση κλπ.) με κυρίαρχη αυτή του πάρκου. Ειδικότερη αναφορά γίνεται ως προς τον χαρακτήρα της περιβαλλοντικής προστασίας – ανάπτυξης του πάρκου με προβλέψεις για το μικροκλίμα, την χλωρίδα και την πανίδα του χώρου. Προτείνεται έτσι η ενίσχυση του πρασίνου με ελληνικά είδη φυτών για ηχομόνωση, προστασία από εξωτερικούς ρύπους και φωτοπροστασία, αποφυγή διαμόρφωσης τσιμεντένιων ή ασφαλτοστρωμένων δρόμων, ενίσχυση – προβολή του υδάτινου στοιχείου, προστασία και ενθάρρυνση της υπάρχουσας πανίδας και υποδομές ελεύθερου χρόνου (παγκάκια και τραπέζια, πόσιμο νερό, κάδοι απορριμμάτων, δασοπροστασία κλπ.).

Η «Ένωση πολιτών Μετέωρα» κατέθεσε υπόμνημα στο οποίο υπογραμμίζει ότι το πρώην στρατόπεδο Καρατάσιου πρέπει να αποδοθεί ιδιοκτησιακά στον δήμο Παύλου Μελά με σκοπό και βασική κατεύθυνση αξιοποίησης την προστασία του πρασίνου, την σωστή χρήση των υφιστάμενων κτηρίων, την προστασία και ανάδειξη του υδάτινου στοιχείου από το ρέμα Ξηροποτάμου και την διασύνδεσή του με τους Βυζαντινούς νερόμυλους καθώς και την προστασία από καταπατήσεις και αυθαίρετες κατασκευές.

Ο Αθλητικός Σύλλογος «Αετοί της Πολίχνης» σημειώνει στην πρότασή του ότι ο χώρος του Καρατάσιου είναι η τελευταία ευκαιρία για βελτίωση της καθημερινότητας και της ποιότητας ζωής των κατοίκων του Δήμου όπως επίσης και ότι η διεκδίκησή του θα πρέπει να αποτελεί σταθερά μέρος του αναπτυξιακού πλάνου του Δήμου. Ως προς τις χρήσεις που θα πρέπει να φιλοξενούνται σε αυτό τον χώρο εκφράζει την επιθυμία του για διάθεση χώρου για την προετοιμασία αθλητών με όλες τις σχετικές παροχές (ανοιχτά γήπεδα μπάσκετ, διάδρομοι τρεξίματος κλπ.) καθώς και χώροι για την διενέργεια εκδηλώσεων που θα μπορούν να διατεθούν σε σωματεία και συλλόγους του Δήμου.

Ο πολιτιστικός σύλλογος Καρατάσιου υπογραμμίζει στην πρότασή του ότι το πρώην στρατόπεδο λειτουργεί ως αυτοδιαχειριζόμενο πάρκο εδώ και δέκα χρόνια, με ευθύνη της τοπικής κοινωνίας, με μεγάλη επισκεψιμότητα. Αποτελεί έναν χώρο που έχει ταυτιστεί με την περιβαλλοντική εκπαίδευση, τον εθελοντισμό, τον μαζικό αθλητισμό και πολλές και μεγάλες πολιτιστικές εκδηλώσεις που γίνονται κάθε χρόνο. Έτσι ο σύλλογος προτείνει η διεκδίκηση του χώρου από την πλευρά του Δήμου να βασιστεί σε ένα πλάνο αξιοποίησης σύμφωνα με τις ανάγκες, τις δράσεις, τις αρχές και τις αξίες που έχουν αναπτύξει τα τελευταία χρόνια οι ίδιοι οι πολίτες και η τοπική κοινωνία. Αναλυτικότερα προτείνεται η κατεδάφιση όλων των στρατιωτικών κτηρίων εκτός του βασικού πυρήνα (8-9 κτήρια) που βρίσκονται στην βορειοδυτική γωνία και στεγάζουν τις σημερινές δραστηριότητες των ομάδων – πολιτών. Στον πυρήνα αυτό προτείνεται να στεγαστούν δύο δημοτικά αναψυκτήρια, κλειστός χώρος εκδηλώσεων, χώροι περιβαλλοντικής ενημέρωσης και εκπαίδευσης, οι δραστηριότητες των περιβαλλοντικών και εθελοντικών ομάδων, καλλιτεχνικά εργαστήρια κλπ.. Η πρόταση του συλλόγου υποστηρίζει επίσης την διατήρηση και ενίσχυση των υποδομών μαζικού αθλητισμού και ως προς την υπόλοιπη έκταση προτείνεται η λειτουργία της ως πάρκο. Ως προς τις περιβαλλοντικές αρχές παρέμβασης – προστασίας παρατίθενται κάποιες βασικές κατευθύνσεις που αφορούν την ανασύσταση των υφισταμένων αλσυλλίων με φύτευση πλατύφυλλων δέντρων, την αξιοποίηση του υφιστάμενου δικτύου διαδρομών καθώς και την ενίσχυση της παρουσίας του νερού από το ρέμα Ξηροποτάμου και διασύνδεσή του υδάτινου αυτού άξονα με τους βυζαντινούς νερόμυλους. Επιπλέον προτείνεται η δημιουργία πάρκου ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για εκπαιδευτικούς λόγους αλλά και για την ενεργειακή αυτονόμηση των δραστηριοτήτων του χώρου, αστική φάρμα με οικόσιτα ζώα της ελληνικής υπαίθρου, επέκταση των γηπεδικών εγκαταστάσεων και των υποδομών αφιερωμένων στον μαζικό αθλητισμό, πάρκο δεξιοτήτων κοντά στην παραρεμάτια ζώνη και εκσυγχρονισμός με ήπιου χαρακτήρα παρεμβάσεις των χώρων όπου γίνονται οι υπαίθριες εκδηλώσεις. Για τις περιαστικές καλλιέργειες προτείνεται η μεταφορά – συγκέντρωσή τους σε έναν ενιαίο χώρο. Η πρόταση του συλλόγου καταλήγει υπογραμμίζοντας την άποψη ότι απώτερος σκοπός της πρότασης είναι ο χώρος να παραμείνει ελεύθερος για όλους χωρίς νέα δόμηση διαφυλάσσοντας και ενισχύοντας το πράσινο και την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Η ομάδα περιαστικών καλλιεργητών Περ.Κα αφού συνήλθε σε γενική συνέλευση κατέθεσε γραπτά τις απόψεις της για την αξιοποίηση του χώρου τις οποίες προσυπόγραψαν οι συμμετέχοντες. Σύμφωνα με τις θέσεις αυτές, η Περ.Κα. θεωρεί αναγκαία την απόδοση του πρώην στρατοπέδου στον Δήμο Παύλου Μελά προκειμένου αυτός να προχωρήσει στην αξιοποίησή του ως αδόμητου και ελεύθερου χώρου πρασίνου, αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού. Ειδικότερα τα μέλη της Περ.Κα. προτείνουν: α) την μετεξέλιξη των υφιστάμενων περιαστικών καλλιεργειών σε δημοτικές περιαστικές καλλιέργειες με λειτουργικό πρότυπο τις ήδη υπάρχουσες (Πέρ.Κα.), β) την δημιουργία δημοτικού camping που θα διευκολύνει την οικονομική παραμονή τόσο του λεγόμενου εναλλακτικού τουρισμού, που χρόνια τώρα επισκέπτεται τους περιαστικούς μας λαχανόκηπους, όσον και λοιπών τουριστών της πόλης, γ) την απόδοση στους περιαστικούς καλλιεργητές στεγασμένου χώρου προκειμένου αυτοί να παρουσιάζουν το έργο τους αλλά και σαν εκθεσιακός χώρος, δ) την πρόβλεψη για δημιουργία χώρου σπορείου.

Στην διαβούλευση κατατέθηκε επίσης πρόταση πολίτη για δημιουργία πολύ-λειτουργικού κέντρου νεότητας κατ' αναλογία του Centro Eurolatinoamericano de Juventud της Mollina—Malaga της Ισπανίας. Πρόκειται για ένα συγκρότημα χρήσεων που περιλαμβάνει αίθουσα συσκέψεων, αίθουσες εργασίας, δωμάτια φιλοξενίας, κοινόχρηστες κουζίνες και

τραπεζαρίες, υποδομές και αίθουσες πληροφορικής, βιβλιοθήκες, κλειστό αθλητικό κέντρο, πισίνα ολυμπιακών διαστάσεων, υπαίθρια γήπεδα και χώρο κάμπιγκ. Το κέντρο φιλοξενεί ποικίλες δραστηριότητες που αφορούν την νέα γενιά όπως προγράμματα νεολαίας, προετοιμασία αθλητικών ομάδων, αναψυχή – εκδρομές σχολικών μονάδων κλπ.

Επίσης κατατέθηκε πρόταση πολίτη για την αξιοποίηση του χώρου για τις ανάγκες της πολιτικής προστασίας και για την προετοιμασία στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών αλλά και πρόταση πολίτη για την δημιουργία θεματικού πάρκου με μικρογραφία της Ελλάδας, αθλητικούς χώρους και πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής. Τέλος με μια αναλυτική αναφορά στην σημασία των βοτανικών κήπων πολίτης του Δήμου κατέθεσε πρόταση για δημιουργία βοτανικού κήπου στο χώρο του πρώην στρατοπέδου.

Ε3. Πορίσματα από την συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Δήμου

Τα έως σήμερα πορίσματα της διαβούλευσης εξετάστηκαν σε ειδική συνεδρίαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του δήμου που έγινε την Παρασκευή 31 Σεπτεμβρίου 2018. Τα μέλη της εκτελεστικής επιτροπής εξέτασαν αναλυτικά τις προτάσεις που κατατέθηκαν από πολίτες και ομάδες στο πλαίσιο της διαβούλευσης για την διαμόρφωση πρότασης διεκδίκησης του πρώην στρατοπέδου Καρατάσιου και εξέφρασαν την γενική τους συμφωνία με αυτές. Περαιτέρω η εκτελεστική σημείωσε ότι για την διαμόρφωση του τελικού κειμένου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι γενικές κατευθύνσεις που δίνει η υπ.αριθμ.298/2012 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου και αφορά τον κατ' ελάχιστο ποσοστό 75% χαρακτηρισμό της έκτασης ως πρασίνου αλλά όσα αναλυτικά προβλέπονται για το πρώην στρατόπεδο στο υπό έγκριση σχέδιο αναθεώρησης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Πολίχνης. Σύμφωνα με το κείμενο αυτό το πρώην στρατόπεδο χαρακτηρίζετε ως μητροπολιτικό πάρκο με την παράλληλη δυνατότητα εγκαταστάσεων κοινωνικής υποδομής (αθλητισμού - πολιτισμού - δημόσια υγεία και τριτοβάθμιας εκπαίδευση) υπερτοπικής σημασίας. Μετά τα παραπάνω η εκτελεστική επιτροπή αποφασίζει την παραπομπή του θέματος προς συζήτηση στην Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης

Ε3. Πορίσματα από την συνεδρίαση της Δημόσιας Επιτροπής Διαβούλευσης

Η κατάθεση προτάσεων για διεκδίκηση και αξιοποίηση του πρώην στρατοπέδου Καρατάσιου εξετάστηκε στην δημοτική επιτροπή διαβούλευσης στις 02/10/2018. Το πόρισμα της Επιτροπής ήταν θετικό εφόσον το σώμα κατέθεσε την σύμφωνή του γνώμη για την διεκδίκηση του χώρου.

Αναλυτικότερα όσων αφορά τις προτάσεις που κατατέθηκαν, τρία μέλη της επιτροπής διαβούλευσης πρότειναν την εγκατάσταση στο χώρο του στρατοπέδου κάποιας εκ των πανεπιστημιακών σχολών με βάση την άποψη ότι μια τέτοια ενέργεια θα προωθήσει γενικά τις αναπτυξιακές προοπτικές του δήμου. Με την άποψη αυτή διαφώνησε πολίτης του δήμου που παρευρίσκονταν στην συνεδρία θεωρώντας το στόχο αυτό ανέφικτο λόγω των περιορισμών που θέτει στις δημόσιες επενδύσεις η οικονομική κρίση και η μη ύπαρξη ουσιαστικού ενδιαφέροντος. Εναλλακτική των παραπάνω προτάσεων ήταν η άποψη μέλους για στέγαση εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων κατά τα πρότυπα της Αμερικάνικης Γεωργικής Σχολής και εφόσον ο εκπαιδευτικός αυτός χαρακτήρας συνάδει περισσότερο με τις δράσεις που αναπτύσσονται ήδη στο πρώην στρατόπεδο.

Προτάσεις που είχαν διατυπωθεί και σε προηγούμενα στάδια της διαβούλευσης επαναλήφθηκαν από πολλούς συμμετέχοντες και κυρίως:

- Η αδιαπραγμάτευτη αναγκαιότητα διεκδίκησης του πρώην στρατοπέδου
- Η διατήρηση του οικολογικού χαρακτήρα και η ενίσχυσή του με την ανάπτυξη ήπιων πράσινων δράσεων εντός του
- Το ότι ο τελικός σχεδιασμός θα πρέπει να ενοποιήσει άλλα σημαντικά φυσικά πράσινα στοιχεία και χώρους όπως την παραρεμάτια ζώνη, τους βυζαντινούς νερόμυλους κλπ. συνθέτοντας τελικά μια ενιαία λειτουργική περιοχή πρασίνου μεγάλης κλίμακας.
- Η ανάγκη ενσωμάτωσης των κοινωνικών πτυχών στην λογική ανάπτυξης του χώρου
- Η ανάγκη εντοπισμού συμπληρωματικότητας – διασύνδεσης του συγκεκριμένου χώρου με το πρώην στρατόπεδο Παύλου Μελά αλλά και τα άλλα στρατόπεδα της Δυτικής Θεσσαλονίκης.

ΣΤ. ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ

Στην ενότητα αυτή επιχειρείται η σύνθεση των πορισμάτων των συζητήσεων – διαβουλεύσεων που έλαβαν χώρα το προηγούμενο διάστημα σε μια μορφή πρότασης προθέσεων. Θεωρείται δεδομένη η αναγκαιότητα σύνθεσης ενός στρατηγικού – επιχειρησιακού σχεδίου για τον χώρο του πρώην στρατοπέδου μετά την λήψη των σχετικών αποφάσεων και την αποσαφήνιση των ιδιοκτησιακών και των διαχειριστικών υποθέσεων που αφορούν τον χώρο. Ωστόσο, και με σκοπό την συγκρότηση ενός πλαισίου ιδεών έτσι όπως αυτές αναδείχθηκαν από την διαβούλευση συγκροτείται η παρούσα ενότητα προτάσεων ως εξής:

- Κύριος πυλώνας ανάπτυξης του πρώην στρατοπέδου είναι αυτός του πρασίνου. Με βάση την απόφαση Δ.Σ. με την οποία ορίζεται ότι το 75% κατ' ελάχιστο του χώρου του στρατοπέδου θα αποδίδεται σε χρήσεις πρασίνου καθώς και μέσω της κυρίαρχης άποψης - όπως αυτή αναδείχθηκε από την διαβούλευση – για ενίσχυση του οικολογικού χαρακτήρα του πάρκου κρίνεται ότι οι πρωταρχικές αποφάσεις θα πρέπει να αφορούν την προστασία και την ενίσχυση του πρασίνου γεγονός που θα επηρεάσει θετικά τις κλιματολογικές και ατμοσφαιρικές συνθήκες της ευρύτερης περιοχής της δυτικής Θεσσαλονίκης, προσδίδοντας τα μέγιστα περιβαλλοντικά οφέλη και βελτιώνοντας σημαντικά το βιωτικό επίπεδο των κατοίκων.

- Προτείνεται η χωροθέτηση πυρήνα ανάπτυξης της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, πολιτισμού και εθελοντισμού σε έκταση της βορειοδυτικής πλευράς. Στη θέση αυτή αναπτύσσεται ήδη η δραστηριότητα των Περιαστικών Καλλιεργητών και κρίνεται σκόπιμη η διεύρυνση – πλαισίωση της δράσης αυτής με άλλες που συμβάλουν στην οικολογία και την κυκλική οικονομία. Η ίδια θέση κρίνεται επίσης κατάλληλη για το σκοπό αυτό εφόσον βρίσκεται κοντά στα περιμετρικά όρια του πρώην στρατοπέδου και συνεπώς η πρόσβαση καθίσταται πιο άμεση.

- Προτείνεται η χωροθέτηση και επέκταση του πυρήνα μαζικού αθλητισμού στην θέση που υφίστανται και σήμερα γήπεδα άθλησης και μαζικού αθλητισμού.

- Σε θέσεις γειτνιάζουσες των δύο αυτών πυρήνων προτείνεται η χωροθέτηση των χώρων στάθμευσης προκειμένου να μην διαχέονται οχήματα στον χώρο πρασίνου καθώς και να είναι εύκολη η προσέλευση των πολιτών στις δραστηριότητες που θα γίνονται εντός του πρώην στρατοπέδου.

- Στην πρόταση ενσωματώνονται και οι ιδέες ανάπτυξης επιδεικτικών έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθώς και περιβαλλοντικής αναβάθμισης - ανάδειξης της παραρεμάτιας ζώνης του Ξηροποτάμου διαμέσου της οποίας το στρατόπεδο Καρατάσιου μπορεί να διασυνδεθεί και με άλλους χώρους πρασίνου του Δήμου, όπως οι Βυζαντινοί Νερόμυλοι.

- Ιδιαίτερα σκόπιμη κρίνεται και η εγκατάσταση πάρκου κυκλοφοριακής αγωγής εντός του πρώην στρατοπέδου και σε οριοθετημένο χώρο για αυτόνομη λειτουργία για δραστηριότητες εκπαιδευτικές και ελευθέρου χρόνου.

Πρόσθετες και σημαντικές δραστηριότητες και λειτουργίες που θα πρέπει να χωροθετηθούν εντός του πρώην στρατοπέδου είναι επίσης:

- Πάρκο οικόσιτων ζώων της ελληνικής υπαίθρου.
- Στέγαση του Γραφείου Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Παύλου Μελά και των συνεργαζόμενων εθελοντικών ομάδων Πολιτικής Προστασίας σε υφιστάμενα κτίρια εντός του χαρακτηρισμένου χώρου καταυλισμού σε περίοδο εκτάκτων αναγκών.
- Εγκατάσταση και λειτουργία αναψυκτηρίων για την εξυπηρέτηση των χρηστών του πάρκου.
- Δημιουργία παιδικών χαρών για διαφορετικές ηλικίες και ειδικά παιχνίδια για παιδιά με ειδικές ανάγκες.
- Πάρκο σκύλων
- Πάρκο δεξιοτήτων όπου θα αναπτύσσονται διάφορες ικανότητες (adventure parks)
- Μικρό αμφιθέατρο προσαρμοσμένο στο φυσικό ανάγλυφο για φιλοξενία εκδηλώσεων
- Αστικός εξοπλισμός με τραπέζια και πάγκους για αναψυχή πλησίον των διαδρομών
- Διαδρομές νερού που θα διέρχονται με φυσική ροή από το γειτονικό ρέμα Ξηροποτάμου
- Η πρόταση δίνει ευκαιρίες για περαιτέρω μελλοντική αξιοποίηση των εναπομεινάντων ελεύθερων χώρων συναφών με τις νεοδημιούργητες χρήσεις αλλά και των νέων αναγκών που θα προκύψουν στο μέλλον.

Όλες οι παραπάνω δραστηριότητες και δράσεις θα αναπτύσσονται υπό τους περιορισμούς και τις δεσμεύσεις που θέτουν οι διατάξεις προστασίας του πρασίνου. Η υφιστάμενη πράσινη έκταση πρέπει να ενισχυθεί παράλληλα με την εκτέλεση όλων των αναγκαίων εργασιών περιβαλλοντικής αναβάθμισης (δηλαδή κοπή ξερών, κλάδεμα, ανανέωση κηπευτικού εδάφους, φύτευση νέων δέντρων – θάμνων κλπ.). Σε κάθε περίπτωση οι παρεμβάσεις θα πρέπει να είναι το δυνατόν ηπιότερες, με σεβασμό του υφιστάμενου ανάγλυφου του εδάφους και διατήρηση των διαδρομών πεζών για χρήσεις κατάλληλες για πεζοπορία, ποδηλασία, τρέξιμο κλπ.